

**Recomanació CM/Rec (2021)8
del Comitè de Ministres als Estats membres
en matèria de protecció de les persones pel que fa al tractament automatitzat
de dades de caràcter personal en el context de l'elaboració de perfils**

*(Adoptada pel Comitè de Ministres el 3 de novembre de 2021
a la reunió núm. 1416 dels delegats dels ministres)*

(Traducció no oficial al català del text oficial publicat)

El Comitè de Ministres, en virtut de l'article 15.b de l'Estatut del Consell d'Europa, atès que l'objectiu del Consell d'Europa és aconseguir més unitat entre els seus membres; recordant que les tecnologies digitals permeten el tractament de dades a gran escala, incloses les dades personals, tant al sector públic com al privat, utilitzades per a una àmplia gamma de propòsits, entre els quals hi ha serveis àmpliament acceptats i valorats per la societat i les persones;

observant que les dades es tracten, en particular, mitjançant el càlcul, la comparació, la correlació i altres tècniques estadístiques per tal d'elaborar perfils o models que podrien utilitzar-se de nombroses formes per a diferents fins i usos mitjançant la confrontació de les dades de diverses persones;

tenint en compte que, en observar i relacionar una gran quantitat de dades, fins i tot anònimes, les tècniques d'elaboració de perfils poden repercutir en les persones interessades en ubicar-les en categories predeterminades, molt sovint sense el seu coneixement;

atès que la manca de transparència —o fins i tot l'opacitat— de l'elaboració de perfils i la manca de precisió que es pot derivar de l'aplicació automàtica de regles d'inferència preestablertes poden suposar riscos importants per als drets i les llibertats de les persones;

observant que les dades tractades en el context de l'elaboració de perfils poden incloure categories especials de dades personals, concretament, dades biomètriques, l'ús indegut de les quals pot provocar danys irreversibles a les persones interessades, ja que es poden utilitzar per accedir a diversos serveis i poden tenir conseqüències legals;

tenint en compte en particular que la protecció dels drets fonamentals, especialment el dret a la intimitat i a la protecció de les dades personals, salvaguarda l'existència de diferents esferes independents de la vida en què cada persona pot controlar la seva pròpia informació;

atesa l'especial vulnerabilitat d'algunes de les persones de les quals s'elaboren perfils, com ara els menors, i la possible gravetat de les conseqüències d'aquesta elaboració, de vegades per a la resta de les seves vides;

conscient de la intensificació i diversificació de l'elaboració de perfils de persones, en tots els àmbits d'activitat;

vistes les disposicions del Conveni del Consell d'Europa, de 28 de gener de 1981, per a la protecció de les persones respecte al tractament automatitzat de dades de caràcter personal

(STE núm. 108, d'ara endavant, «Conveni 108»), modernitzat pel Protocol d'Esmena^[1](STCE núm. 223), i convençut de la conveniència de facilitar l'aplicació d'aquests principis en el context de l'elaboració de perfils;

posant èmfasi en el fet que els Estats membres han d'assegurar el compliment dels marcs legislatius i normatius aplicables i garantir les salvaguardes processals, organitzatives i substantives, així com l'accés a recursos efectius respecte a tots els actors rellevants, i alhora promoure un entorn en el qual la innovació tecnològica respecti i millori els drets humans i compleixi l'obligació fonamental que qualsevol restricció dels drets humans ha de ser necessària i proporcionada en una societat democràtica i aplicar-se d'acord amb la llei;

conscient que la situació ha evolucionat considerablement en el context de l'elaboració de perfils des de l'adopció de la Recomanació CM/Rec (2010)13 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa als Estats membres en matèria de protecció de les persones pel que fa al tractament automatitzat de dades de caràcter personal, i que tant els mètodes com les conseqüències de l'elaboració de perfils han canviat radicalment;

tenint en compte que les tecnologies digitals tenen un potencial important per a la innovació i el creixement, i que la consecució d'aquests objectius ha d'estar arrelada en els valors compartits de les societats democràtiques;

observant que la ràpida evolució tant de les tecnologies utilitzades com de les capacitats dels algorismes va acompanyada d'un augment constant del volum de dades personals tractades, i que, si bé aplanava el camí a la innovació i el creixement, aquesta convergència de factors també pot plantejar riscos, a escala individual i també col·lectiva;

observant que aquests avenços exigeixen l'actualització de la Recomanació CM/Rec (2010)13 i tenint en compte la Recomanació CM/Rec (2020)1 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre l'impacte dels sistemes algorísmics en els drets humans,

recomana als governs dels Estats membres:

- que tinguin en compte els principis establerts a l'apèndix d'aquesta recomanació, que substitueix l'esmentada Recomanació CM/Rec (2010)13, de fet i de dret;
- que s'assegurin de traduir i difondre aquesta recomanació i el seu apèndix tan àmpliament com sigui possible entre les autoritats competents i les parts interessades, incloses les autoritats de control, les organitzacions de drets humans, de la societat civil i del sector privat;
- que promoguin que totes les parts interessades acceptin i apliquin els principis establerts a l'apèndix d'aquesta recomanació, garantint que els actors del sector privat que participen en el disseny, el desenvolupament i la implementació de les activitats d'elaboració de perfils compleixin les lleis aplicables i amb les seves responsabilitats de respecte dels drets humans.

Apèndix de la Recomanació [CM/Rec \(2021\)8](#)

1. Definicions

1.1. A efectes d'aquesta recomanació:

- a. Les «dades personals» són tota aquella informació relativa a una persona física identificada o identificable («persona interessada»). No es considera que una persona sigui «identificable» si la seva identificació requereix un temps, uns recursos o un esforç considerables en relació amb els mitjans de què disposa el responsable del tractament.
- b. Les «categories de dades tractades» són els diferents tipus de dades utilitzades durant el procés d'elaboració de perfils, independentment del seu origen i naturalesa.
- c. L'«elaboració de perfils» és qualsevol forma de tractament automatitzat de dades personals, inclòs l'ús de sistemes d'aprenentatge automàtic, que consisteixi en la utilització

de dades per avaluar determinats aspectes personals sobre una persona, en particular, per analitzar o predir aspectes relatius al rendiment laboral, la situació econòmica, la salut, les preferències personals, els interessos, la fiabilitat, el comportament, la ubicació o els moviments d'aquesta persona.

d. El «perfil» és un conjunt de dades atribuïdes a una persona, que caracteritzen una categoria de persones o que es pretenen aplicar a una persona.

e. Un «model» és una abstracció matemàtica utilitzada, per exemple, en els mètodes d'aprenentatge automàtic que proporciona una descripció simplificada de les dades per resoldre la tasca que s'ha d'executar.

f. Una «intel·ligència artificial» (IA) és un sistema basat en programari o integrat en dispositius de maquinari que exhibeix un comportament intel·ligent mitjançant, entre altres coses, la recopilació i el tractament de dades, l'anàlisi i la interpretació del seu entorn i l'adopció de mesures, amb un cert grau d'autonomia, per assolir objectius específics.

g. El «tractament d'aprenentatge automàtic» és el tractament que es duu a terme mitjançant mètodes específics d'IA basats en enfocaments estadístics per donar als ordinadors la capacitat d'«aprendre» de les dades, és a dir, de millorar el seu rendiment en la resolució de tasques sense estar programats explícitament per a cada una d'aquestes.

h. Un «sistema automatitzat de presa de decisions» és un sistema que utilitza el raonament automatitzat per ajudar o substituir un procés de presa de decisions que, altrament, seria realitzat per éssers humans.

i. Els «serveis d'intermediació en línia» són serveis de la societat de la informació que permeten als usuaris rebre informació (serveis de cerca en línia), béns o serveis o establir relacions (servei d'accés a xarxes socials).

j. L'«elaboració de perfils d'alt risc» pot fer referència, entre altres coses, a:

i. les operacions d'elaboració de perfils que comportin efectes jurídics o tinguin un impacte significatiu sobre la persona interessada o el grup de persones identificades per aquesta elaboració de perfils;

ii. l'elaboració de perfils que —a causa del públic al qual s'adrecen, el context o la finalitat—, especialment en una situació de desequilibri de poder informatiu, comporti el risc d'afectar o influir indegudament sobre les persones interessades, en particular, en el cas de menors i altres persones vulnerables;

iii. l'elaboració de perfils que inclogui dades qualificades com a «categories particulars de dades» en virtut de l'article 6 del Conveni 108+ o que tingui per objecte la detecció o predicció d'aquestes dades;

iv. l'elaboració de perfils que afecti un nombre molt elevat de persones, inclosa la realitzada per serveis d'intermediació en línia per al seu ús o el d'un tercer.

2. Principis generals

2.1 El respecte dels drets i les llibertats fonamentals, en particular els drets a la dignitat humana i a la intimitat, però també a la llibertat d'expressió, així com el principi de no-discriminació i els imperatius de justícia social, diversitat cultural i democràcia, han d'estar garantits, tant al sector públic com al privat, durant les operacions d'elaboració de perfils contemplades en aquesta recomanació.

2.2 L'elaboració de perfils ha de contribuir tant al benestar de les persones com al desenvolupament d'una societat inclusiva, democràtica i sostenible, o almenys no afectar-los negativament.

2.3 En el context d'un ús creixent de les dades massives, es recullen dades tant personals com no personals. A més, amb el tractament automatitzat, basat especialment en l'ús de

sistemes d'aprenentatge automàtic, és difícil saber *a priori* quines dades permetran fer correlacions o prediccions sobre una persona interessada. En aquests casos, perquè el tractament de les dades personals sigui lleial, les organitzacions han de garantir la pertinència i la qualitat de totes les dades, incloses les no personals, que poguessin influir sobre les correlacions o les prediccions sobre una persona interessada.

2.4 Tots els sistemes automatitzats de presa de decisions estan dissenyats per éssers humans i tenen un cert grau de participació humana en el seu funcionament. Els responsables en última instància de com un sistema rep les entrades (per exemple, qui recull les dades que s'alimenten a un sistema), com s'utilitza i com se n'interpreten els resultats i s'actua en conseqüència són persones. Els sistemes (especialment els basats en IA) han de permetre la intervenció humana operativa sempre que sigui apropiat o necessari per garantir-ne el funcionament legítim, fins i tot pel que fa als principis d'equitat i no-discriminació.

2.5 Els Estats membres han de fomentar el disseny i l'aplicació de procediments i sistemes que siguin conformes a la privadesa i la protecció de dades ja des de la seva fase de planificació (protecció de la intimitat des del disseny) i durant tot el temps en què s'efectua el tractament de les dades, especialment mitjançant l'ús de tecnologies de protecció de la intimitat. Així mateix, han d'adoptar les mesures adequades per combatre el desenvolupament i la utilització de tecnologies destinades, totalment o parcialment, a l'elusió il·lícita de les mesures tecnològiques de protecció de la intimitat.

2.6 L'elaboració de perfils no ha de donar lloc a la discriminació de persones, grups o comunitats. No ha de soscar la dignitat de les persones ni la democràcia. L'ús de sistemes automatitzats de presa de decisions ha de preservar l'autonomia de la intervenció humana en el procés de presa de decisions.

2.7 L'elaboració de perfils no s'ha de dur a terme amb l'objectiu de manipular les persones interessades o les persones properes a aquestes, en particular pel que fa a les seves eleccions o opinions.

2.8 Almenys quan es requereixi el consentiment de la persona interessada, els proveïdors de serveis i, especialment, els serveis d'intermediació en línia han d'oferir a les persones interessades la possibilitat de decidir la seva inclusió en l'elaboració de perfils i de triar entre els diferents fins o graus d'elaboració de perfils. La persona interessada ha de ser informada de totes les conseqüències de la seva elecció.

2.9 Els Estats membres han de vetllar perquè el marc jurídic aplicable a l'elaboració de perfils en garanteixi la proporcionalitat segons els fins perseguits i la naturalesa i gravetat dels riscos que comporta per a les persones interessades o els grups destinataris. S'han de tenir en compte les necessitats específiques tant de les microempreses com de les petites i mitjanes empreses i dels diferents sectors. Si les activitats d'elaboració de perfils comporten un risc alt, cal aplicar el mateix nivell de rigor, independentment de la mida de l'empresa.

2.10 L'ús de sistemes automatitzats de presa de decisions basats en tecnologies d'IA planteja riscos addicionals pels possibles errors i biaixos i per la dificultat de justificar les decisions preses i garantir la transparència, cosa que impedeix el ple exercici dels drets de les persones interessades. El disseny, el desenvolupament i la posada en marxa de sistemes de presa de decisions automatitzats basats en IA requereixen una atenció especial i contínua pel que fa als riscos generats, així com una avaluació per part d'equips multidisciplinaris i independents.

2.11 L'elaboració de perfils implica diferents actors la qualitat i la funció dels quals s'han d'analitzar per determinar les potencials responsabilitats conjuntes, especialment en el cas d'intercanvi de dades.

3. Condicions per al tractament de dades personals en el context de l'elaboració de perfils

A. Legalitat

3.1. El tractament de dades personals en el context de l'elaboració de perfils ha de ser lleial, legal, proporcionat i amb fins determinats i legítims, i mai no s'ha de dur a terme de forma incompatible amb aquests fins inicials. El tractament de dades personals per a una finalitat compatible en el context de l'elaboració de perfils només es pot fer si està contemplat en la legislació nacional o es basa en el consentiment de conformitat amb el principi 3.4, que estipula les garanties específiques adequades respecte a aquestes dades.

3.2. Les dades personals utilitzades en el context de l'elaboració de perfils han de ser adequades, pertinents i no excessives en relació amb les finalitats per a les quals es recullen o per a les quals es tractaran. En els sistemes d'aprenentatge automàtic és difícil saber *a priori* quines dades permetran establir correlacions significatives. Tot i això, és important limitar l'elaboració de perfils a les categories de dades que la persona interessada pot preveure de manera raonable (confiança legítima) que es tindran en compte a la vista dels fins de l'elaboració de perfils.

3.3. Les dades personals utilitzades en el context de l'elaboració de perfils s'han d'emmagatzemar, almenys, d'una manera que permeti la identificació de les persones interessades durant un període no superior al necessari per als fins per als quals es tracten. Si és possible per a les finalitats per a les quals es tracten, les dades s'han d'anonimitzar.

3.4. Excepte en els casos que s'indiquen a continuació, el tractament de dades personals en el context de l'elaboració de perfils només es pot fer:

- si està explícitament previst en la legislació nacional, amb la finalitat de protegir els drets i llibertats de les persones interessades i els seus interessos legítims;
- si la persona interessada o el seu representant legal han donat el seu consentiment lliure, específic, informat i inequívoc. En cas d'elaboració de perfils d'alt risc, el consentiment ha de ser explícit;
- si l'elaboració de perfils és necessària per a l'execució d'un contracte en què la persona interessada és part o per a l'aplicació de mesures precontractuals adoptades a petició de la persona interessada;
- si és necessari per a la realització d'una tasca d'interès públic o en l'exercici de l'autoritat pública conferida al responsable del tractament o a un tercer al qual es comuniquin les dades personals;
- si és necessari als efectes dels interessos legítims del responsable del tractament o del tercer o tercers als quals es comuniquen els perfils o les dades, llevat que els drets i les llibertats fonamentals de la persona interessada prevalguin sobre aquests interessos o en el tractament de categories particulars de dades. El responsable del tractament ha de justificar explícitament aquesta necessitat; o
- si és necessari per protegir els interessos vitals de la persona interessada o d'altres persones.

3.5. Quan l'elaboració de perfils es basi en el consentiment, s'ha de prohibir el tractament de dades personals en el context de l'elaboració de perfils de persones que no puguin expressar per elles mateixes el consentiment lliure, específic, informat i inequívoc, excepte quan el representant legal doni el seu consentiment específic o quan aquest tractament redundi en l'interès legítim de la persona interessada, o si hi ha un interès públic superior significatiu que prevalgui, a condició que s'estableixin les garanties adequades disposades legalment.

3.6. En la mesura que sigui possible, els proveïdors de serveis i les plataformes han d'oferir diferents serveis més o menys personalitzats o no en funció del servei ofert per garantir que

la persona interessada té la possibilitat d'escollir el grau de l'elaboració de perfils. Per considerar que el consentiment s'ha atorgat lliurement, la persona interessada ha de tenir la possibilitat d'escollir amb coneixement de causa. El consentiment per a l'elaboració de perfils no s'ha d'exigir com a condició per prestar un servei. Quan l'elaboració de perfils es basi en el consentiment, correspon al responsable del tractament demostrar que la persona interessada ha acceptat amb coneixement de causa l'elaboració de perfils més enllà del que és necessari per a la prestació del servei, tal com s'estableix a l'article 4, i complint els requisits que ha de tenir el consentiment segons el principi 3.4.

3.7. En la mesura possible, i a menys que el servei sol·licitat requereixi conèixer la identitat de la persona interessada, tota persona ha de tenir accés a la informació sobre béns o serveis, o tenir-hi accés, sense necessitat de comunicar les seves dades personals al proveïdor d'aquests béns o serveis.

3.8. Per garantir un consentiment lliure, específic, informat i inequívoc per a l'elaboració de perfils, els serveis d'intermediació en línia han de garantir, per defecte, un accés no personalitzat a la informació sobre els seus serveis.

3.9. En el marc de l'elaboració de perfils, la distribució i l'ús, sense el coneixement de la persona interessada, de programes informàtics destinats a l'observació o el control de l'ús que es fa d'un terminal determinat o d'una xarxa de comunicacions electròniques, només estan permesos si estan expressament contemplats legalment, si constitueixen una mesura necessària i proporcionada en una societat democràtica i si van acompanyats de les garanties adequades.

B. Qualitat de les dades i els algorismes

3.10. Els responsables del tractament i, si escau, els encarregats del tractament han d'adoptar les mesures adequades per corregir els factors d'imprecisió de les dades i limitar els riscos d'errors i biaixos inherents a l'elaboració de perfils.

3.11. Els responsables del tractament i, si escau, els encarregats del tractament han de reavaluar periòdicament i en un termini raonable la qualitat de les dades i de les inferències estadístiques utilitzades, així com l'impacte de l'ús de l'elaboració de perfils sobre els drets de la persona interessada.

3.12. Quan s'adquireixin dades o algorismes d'un tercer, el responsable o els responsables del tractament han d'obtenir d'aquest tercer la documentació necessària per comprovar la qualitat de les dades i els algorismes i la seva pertinència per a la finalitat del tractament.

C. Categories particulars de dades

3.13. El tractament de les dades sensibles definides a l'article 6 del Conveni 108+ en el context de l'elaboració de perfils només s'ha de permetre quan la llei reculli unes garanties adequades i les dades siguin necessàries per als fins legals i específics del tractament.

3.14. El tractament realitzat per detectar o predir l'origen racial o ètnic, les opinions polítiques, la pertinença a un sindicat, les creences religioses o d'un altre tipus, la salut o la vida sexual ha d'estar prohibit i només es permetrà quan la llei reculli unes garanties adequades i les dades siguin estrictament necessàries per als fins legals i específics del tractament. Quan es requereixi el consentiment, aquest ha de ser explícit quan el tractament afecti aquestes dades.

4. Informació

4.1. Quan es recullin dades personals d'una persona interessada directament d'aquesta en el context de l'elaboració de perfils, el responsable del tractament li ha de proporcionar la informació següent (a tot tardar en el moment de l'obtenció de les dades):

- a. que les seves dades seran utilitzades, o estan destinades a ser utilitzades, en el context de l'elaboració de perfils per part del responsable del tractament o per tercers;
- b. la base jurídica i els fins per als quals es fa l'elaboració de perfils;
- c. les categories de dades utilitzades en el context de l'elaboració de perfils;
- d. la identitat del responsable del tractament i el seu establiment o residència habitual i, si cal, la del seu representant;
- e. l'existència de garanties adequades quan calgui, com és el cas, en particular, de les categories particulars de dades;
- f. les categories de persones o organismes als quals es poden comunicar les dades personals o els resultats de l'elaboració de perfils, així com els fins d'aquesta comunicació;
- g. les condicions d'exercici dels drets d'accés, oposició, rectificació o supressió, segons el que es preveu al principi 5 d'aquest apèndix, així com el dret a presentar una reclamació davant de les autoritats competents;
- h. tota la informació necessària per garantir la lleialtat en l'ús de l'elaboració de perfils, com ara:
  - la possibilitat, si escau, que les persones interessades deneguin o retirin el seu consentiment i les conseqüències d'aquesta retirada;
  - les persones o organismes dels quals es recullen o es recolliran altres dades personals;
  - el caràcter obligatori o optatiu de donar resposta a les preguntes utilitzades per obtenir les dades i les conseqüències de no respondre per a les persones interessades;
  - la durada de l'emmagatzematge de les dades personals;

  - si escau, les possibles repercussions de l'elaboració de perfils per a la persona interessada;
  - informació significativa sobre el raonament subjacent a l'elaboració de perfils o el model utilitzat pel responsable del tractament.

4.2. Quan les dades personals no s'hagin obtingut de les persones interessades, el responsable del tractament els ha de proporcionar, almenys en un avís general, la informació enumerada en el principi 4.1 tan bon punt dugui a terme el tractament de les dades personals o, si preveu comunicar-les a un tercer, a tot tardar quan les comuniqui per primera vegada. A més de la informació enumerada en el principi 4.1, també caldria incloure l'origen de les dades recollides, la base jurídica per a la transmissió o l'intercanvi de dades i la possibilitat d'oposar-se a aquesta transmissió o intercanvi.

4.3. La informació proporcionada a la persona interessada s'ha de lliurar de manera comprensible i adaptada a les circumstàncies. Quan el tractament de les dades personals es faci en el context de l'elaboració de perfils, el responsable del tractament podria indicar l'existència d'una activitat d'elaboració de perfils amb una icona. Aquesta icona ha de permetre que qualsevol persona pugui obtenir automàticament la informació enumerada en el principi 4.1 mitjançant un enllaç al lloc web del responsable del tractament.

4.4. Quan les dades personals s'hagin recollit prèviament sense intenció d'aplicar mètodes d'elaboració de perfils i posteriorment es tractin legalment en el context de l'elaboració de perfils, el responsable del tractament haurà de proporcionar la informació prevista en els principis 4.1 i 4.2.

4.5. Els principis 4.2, 4.3 i 4.4 sobre la informació que cal facilitar a les persones interessades no són aplicables si aquestes ja han estat informades. A més, quan les dades personals no es recullen de la persona interessada, els principis 4.2, 4.3 i 4.4 no són aplicables si:

- a. resulta impossible proporcionar la informació o suposa un esforç desproporcionat; o
- b. la legislació nacional disposa de restriccions al dret d'informació.

5. Drets de les persones interessades

5.1. La persona interessada que sigui o hagi estat objecte d'una elaboració de perfils ha de tenir dret que, a petició seva, el responsable del tractament li proporcioni en un termini raonable i de manera comprensible informació sobre:

- a. les seves dades personals, tant si s'han utilitzat de manera pseudonimitzada com si no, i qualsevol altra informació addicional necessària per garantir un tractament lleial i transparent (inclosos els conjunts de dades anonimitzades utilitzades en el tractament) i, en el cas d'ús de perfils, les dades inferides per l'ús del sistema d'elaboració de perfils;
- b. el raonament subjacent al tractament de les dades personals utilitzat per atribuir-li un perfil i, en els casos de decisions automatitzades i de tractament basades en aprenentatge automàtic, almenys la informació sobre el model utilitzat per l'algorisme. En aquest cas, la informació facilitada ha de permetre a la persona interessada comprendre els motius de la decisió o de la decisió proposada que l'afecta;
- c. els fins per als quals s'ha fet l'elaboració de perfils;
- d. les categories de persones o organismes als quals es poden comunicar les dades personals, el perfil o el resultat del tractament, així com el seu dret d'oposar-s'hi;
- e. el nom i l'adreça de la persona encarregada de les reclamacions de les persones interessades contra una decisió o un projecte de decisió, segons el que es disposa en el principi 5.8.

5.2. Les persones interessades han de tenir dret a obtenir, sense dilació indeguda, la supressió o rectificació de les seves dades personals si el seu tractament és contrari als principis d'aquesta recomanació, especialment quan s'utilitzin o es prevegin categories particulars de dades sense les degudes garanties prescrites per la legislació nacional.

5.3. Excepte quan la llei prevegi l'elaboració de perfils i estableixi mesures per protegir els interessos legítims de la persona interessada, aquesta ha de tenir dret a oposar-se al tractament de les seves dades personals, en qualsevol moment, per motius que la concerneixin. Llevat que el responsable del tractament mostri que hi ha motius legítims per al tractament que prevalen sobre els interessos o els drets i les llibertats fonamentals de la persona interessada, l'elaboració de perfils no ha d'implicar l'ús de les seves dades personals. Quan la finalitat de l'elaboració de perfils sigui el màrqueting directe, no s'ha de sol·licitar una justificació a la persona interessada.

5.4. Si hi ha motius per restringir els drets establerts en aquest article d'acord amb l'article 6, aquesta decisió s'ha de comunicar a la persona interessada per qualsevol mitjà que

permeti deixar-ne constància, esmentant els motius de fet i de dret que justifiquen aquesta restricció. Aquesta menció es pot ometre quan hi hagi un motiu que repercutiria negativament en l'objectiu de la restricció. En aquests casos, cal informar la persona interessada sobre com impugnar aquesta decisió davant l'autoritat de control nacional competent, una autoritat judicial o un tribunal.

5.5. Quan una persona sigui objecte d'una decisió que tingui efectes jurídics sobre ella, o que l'afecti de manera significativa, adoptada exclusivament sobre la base de l'elaboració de perfils, s'ha de poder oposar a la decisió, llevat que:

a. estigui contemplat en una llei en què s'estableixen mesures per protegir els interessos legítims i els drets i les llibertats fonamentals de les persones interessades, concretament, permetent-los exposar el seu punt de vista;

b. la decisió sigui necessària per garantir l'execució d'un contracte en què la persona interessada és part o per aplicar mesures precontractuals adoptades a petició de la persona interessada, i hi hagi mesures per protegir els interessos legítims i els drets i les llibertats fonamentals de la persona interessada.

5.6. En qualsevol cas, i no només en els casos esmentats en el principi 5.5, quan el sistema d'elaboració de perfils emeti una decisió o un projecte de decisió, es recomana encareidament que:

a. el responsable del tractament tingui en compte totes les particularitats de les dades i no es basi simplement en informació o resultats de tractament fora de context;

b. en cas d'elaboració de perfils d'alt risc, el responsable del tractament informi la persona interessada de les operacions algorísmiques subjacents al tractament de dades, incloses les conseqüències que aquestes operacions tinguin per a ella. La informació s'ha d'exposar de manera que la persona interessada pugui comprendre la justificació de les decisions o els projectes de decisió;

c. la persona designada pel responsable del tractament pugui decidir, segons uns arguments raonables, no basar-se en els resultats de les recomanacions derivades de l'ús de l'elaboració de perfils;

d. els responsables i els encarregats del tractament aportin proves de l'absència de discriminació quan hi hagi indicis de discriminació directa o indirecta basada en el funcionament de l'elaboració de perfils.

5.7. Les persones afectades per una decisió basada en l'elaboració de perfils han de tenir dret a rebre una explicació satisfactòria d'aquesta decisió o projecte de decisió per entendre què la justifica. Només pot prevaldre la propietat intel·lectual o l'existència de secrets comercials quan la informació que s'hagués de facilitar pogués afectar greument aquests drets. La invocació d'aquests drets i interessos per part del responsable del tractament no pot comportar privar la persona interessada o el grup afectat de la capacitat d'entendre les decisions o els projectes de decisió adoptats pel responsable del tractament.

5.8. Sense perjudici del recurs davant d'una autoritat de control o d'accions legals, les persones interessades han de tenir dret a impugnar l'elaboració de perfils davant d'una persona designada pel responsable del tractament que tingui accés a tota la informació sobre l'elaboració de perfils i el funcionament i estigui qualificada per modificar o suprimir la decisió o el projecte de decisió.

5.9. Tret que doni el seu consentiment explícitament, la persona interessada ha de poder oposar-se per mitjans senzills a la transferència o l'intercanvi de les dades amb fins d'elaboració de perfils per part de tercers, així com dels resultats de l'elaboració de perfils.

6. Excepcions i restriccions

6.1. Quan constitueixi una mesura necessària i proporcionada en una societat democràtica per raons de seguretat nacional, defensa, seguretat pública i altres motius enumerats en l'article 11 del Conveni 108+, les disposicions establertes en els articles 3, 4 i 5 poden ser objecte de restriccions. A més, aquestes restriccions han d'estar establertes per llei i respectar l'essència dels drets i les llibertats fonamentals, especialment la llibertat d'expressió.

6.2. Les disposicions establertes en els articles 4 i 5 poden estar subjectes a restriccions d'acord amb l'article 11.2 del Conveni 108+ amb fins d'arxiu d'interès públic, de recerca científica o històrica o amb finalitats estadístiques quan no hi hagi risc reconeixible de violació dels drets i les llibertats fonamentals de les persones.

7. Seguretat de les dades

A. Disposicions generals

7.1. S'han d'adoptar mesures tècniques i organitzatives apropiades, en particular sobre la base dels principis de «protecció de la intimitat des del disseny» i «protecció de la intimitat per defecte», per garantir la protecció de les dades personals tractades de conformitat amb les disposicions de la legislació nacional que transposa els principis establerts en el Conveni 108+ i protegir-les de la destrucció accidental o il·legal i la pèrdua accidental, així com de l'accés no autoritzat, l'alteració, la comunicació o qualsevol altra forma de tractament il·legal.

7.2. Aquestes mesures han de garantir un nivell adequat de seguretat de les dades, tenint en compte els avenços tècnics actuals i també el caràcter sensible de les dades personals tractades en el context de l'elaboració de perfils i l'avaluació dels riscos potencials. A més, s'han de revisar periòdicament i en un termini raonable.

7.3. Els responsables del tractament han d'establir unes normes internes adequades de conformitat amb la legislació nacional i tenint en compte els principis pertinents d'aquesta recomanació.

7.4. Si cal, els responsables del tractament han de designar persones independents perquè s'encarreguin de la seguretat dels sistemes d'informació i de la protecció de dades que estiguin qualificades per assessorar en la matèria.

7.5. Els responsables del tractament han d'escollir encarregats del tractament que ofereixin garanties adequades sobre els aspectes tècnics i organitzatius del tractament que s'hagi de fer i també han d'assegurar-se que es respecten aquestes garanties, concretament, que el tractament s'ajusta a les instruccions.

7.6. En cas que les dades s'hagin anonimitzat o pseudonimitzat, els responsables del tractament han d'avaluar el risc de desanonimització de la persona interessada (tenint en compte, especialment, el temps, l'esforç o els recursos necessaris en relació amb el caràcter de les dades, el context del seu ús, les tècniques de desanonimització disponibles i els costos corresponents). Els responsables del tractament han de demostrar la idoneïtat de les mesures de pseudonimització o anonimització de dades i garantir-ne l'eficàcia. Si existís el risc de desanonimització de la persona interessada, aquestes dades ja no es poden considerar dades anonimitzades. Les mesures tècniques poden combinar-se amb obligacions legals o contractuals per evitar una possible desanonimització de la persona interessada. Els responsables del tractament han de reavaluar periòdicament el risc de desanonimització, a la vista dels avenços tecnològics en

aquest tipus de tècniques. Els Estats membres poden establir amb regularitat una llista de tècniques de pseudonimització o anonimització perquè els responsables del tractament les utilitzin.

B. Disposicions especials per a l'elaboració de perfils basada en sistemes d'IA que utilitzen processos d'aprenentatge automàtic

7.7. Per garantir la confiança en els sistemes d'IA i la seva legalitat, els responsables del tractament i, si escau, els encarregats del tractament han de garantir l'ús de sistemes fiables i assegurances, en particular pel que fa a la disposició de procediments en cas d'avaries, errors o incoherències durant tot el cicle de vida del sistema. Han de garantir de forma periòdica, i al llarg de tota la vida del sistema, que aquest és fiable i que els seus resultats són reproduïbles i coherents amb el model. El sistema ha de ser resistent a atacs o altres manipulacions de les dades o els algorismes.

7.8. Els responsables del tractament i, si escau, els encarregats del tractament, han de garantir una avaluació crítica de la qualitat, la representativitat i la quantitat de les dades utilitzades i eliminar les dades innecessàries i les que puguin esbiaixar els resultats. En particular, s'han d'assolir llistats específics de precisió en els resultats. Els responsables del tractament garanteixen la solidesa del model en cas que s'introdueixin dades noves. Els mateixos resultats han de ser avaluats per valorar-ne l'impacte sobre la persona interessada, especialment pel que fa al dret a la no-discriminació. Les aplicacions d'IA han de permetre un control efectiu per part de les persones interessades i els grups afectats de les repercussions de la seva aplicació sobre les persones, els grups i la societat.

7.9.A efectes de l'avaluació permanent dels riscos, tant individuals com col·lectius —i, en tot cas, quan es tracti d'operacions d'elaboració de perfils d'alt risc—, els responsables del tractament i, si escau, els encarregats del tractament han de documentar l'entrenament del model i dur a terme avaluacions d'impacte periòdiques que tractin els riscos específics de l'elaboració de perfils basada en sistemes d'IA. Per aconseguir aquest propòsit, han de comptar amb un equip multidisciplinari d'avaluació i consultar els representants dels interessos implicats en l'elaboració del perfil, incloses les persones objecte d'aquesta elaboració. Aquest procés d'avaluació ha de ser a càrrec de professionals qualificats i amb coneixements capaços d'avaluar els diferents impactes, com les dimensions jurídiques, socials, ètiques i tècniques.

8. Autoritats de control

8.1. Les autoritats de control, en virtut de l'article 15 del Conveni 108+, vetllen pel compliment de la legislació nacional aplicant els principis que s'estableixen en aquesta recomanació.

8.2. Quan l'activitat d'elaboració de perfils prevista comporti un alt risc, els Estats membres podran estipular que els responsables del tractament en notifiquin l'existència a l'autoritat de control i, si aquesta ho sol·licita, posin a la seva disposició tots els documents relatius al procediment seguit i l'avaluació mateixa i facilitin informació sobre les mesures correctores adoptades o previstes.

8.3. La propietat intel·lectual o l'existència de secrets comercials no justifiquen que l'autoritat de control es vegi privada de la capacitat d'exercir les seves competències ni, per exemple, d'avaluar la presa de decisions automatitzada.

8.4. En l'aplicació d'aquesta recomanació, les autoritats de control han de cooperar en la mesura que sigui possible amb les autoritats de protecció dels consumidors i de la competència, així com amb les institucions responsables de la igualtat d'oportunitats o del

foment de la democràcia. Quan hi hagi una autoritat nacional independent i multidisciplinària per avaluar els riscos associats a la IA i, en particular, a l'elaboració de perfils mitjançant processos d'aprenentatge automàtic, l'autoritat de control ha de coordinar la seva feina amb aquesta institució.

8.5. L'àmbit abastat per les autoritats de control s'ha d'ampliar per incloure-hi els riscos col·lectius i socials. Els seus dictàmens han d'esmentar aquests riscos i les seves decisions els han de tenir en compte.

8.6. En aquest context, les autoritats de control han d'estar facultades per rebre i investigar les reclamacions d'associacions relatives a l'interès col·lectiu d'un grup o a l'interès general i, si escau, imposar les sancions pertinents.

8.7. Les autoritats esmentades han d'informar el públic sobre l'aplicació de la legislació que transposa els principis establerts en aquesta recomanació.

9. Mesures addicionals

A. Etiquetatge i certificació de sistemes d'IA i protecció de dades

9.1. Els Estats membres i les autoritats de control han de fomentar la creació de mecanismes de certificació independents i qualificats per als sistemes d'IA pel que fa al compliment dels requisits legals en matèria de protecció de dades —en particular, l'entrenament i el model resultant en què es basa l'elaboració de perfils i les etiquetes i marques de confiança corresponents— com a element per demostrar que les operacions de tractament realitzades pels responsables i els encarregats del tractament compleixen aquesta recomanació.

9.2. Els Estats membres poden establir condicions per a l'aprovació dels organismes que crearien els mecanismes de control esmentats en els principis 8.1 i 8.2.

9.3. La certificació seria voluntària i accessible mitjançant un procés transparent. Les certificacions creades en virtut d'aquest principi no reduirien l'obligació del responsable o l'encarregat del tractament de complir aquesta recomanació o la legislació aplicable.

9.4. Els responsables i encarregats del tractament dels sistemes dels quals estiguin certificats o etiquetats faran constar la marca de certificació o etiqueta almenys als seus llocs web i a la informació que es faciliti a les persones interessades. S'han d'assegurar que, mitjançant aquesta marca, tothom pugui accedir al certificat o a l'etiqueta. El període de validesa de la certificació ha d'estar limitat.

B. Operacions d'elaboració de perfils fetes per les autoritats públiques

9.5. Sens perjudici de la resta de principis aplicables d'aquesta recomanació, les operacions d'elaboració de perfils fetes per les autoritats públiques han de ser legals, proporcionades i necessàries respecte a les finalitats de les operacions esmentades.

9.6. Les operacions d'elaboració de perfils realitzades per les autoritats públiques amb sistemes automatitzats de presa de decisions per definir les seves estratègies o per aplicar-les han de basar-se en la legislació nacional (ser clares, previsibles i accessibles), perseguir una finalitat legítima i limitar-se a allò que sigui necessari i proporcionat per assolir aquesta finalitat, tenint en compte tots els drets fonamentals necessaris en una societat democràtica, d'acord amb la interpretació de la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans.

9.7. El disseny, el desenvolupament, l'aplicació i el seguiment dels sistemes d'IA i, en particular, els sistemes d'elaboració de perfils s'han de sotmetre a l'autoritat competent per avaluar els riscos relacionats amb la IA.

9.8. Les autoritats públiques han de publicar informació sobre el raonament en què es basa el tractament o, en el cas de fer servir un tractament basat en aprenentatge automàtic, una explicació en llenguatge senzill del model en què es basa el sistema.

9.9. Les decisions individuals o els projectes de decisió adoptats per les autoritats públiques i basats en sistemes automatitzats de presa de decisions han de ser transparents. Sens perjudici dels arguments tècnics o jurídics, els particulars i les associacions legítimes han de tenir accés al raonament subjacent al tractament o, en cas que s'utilitzi un tractament basat en l'aprenentatge automàtic, una explicació en llenguatge senzill de la decisió adoptada pel model en què es basa el sistema. Sense això, no es garantiria una tutela judicial efectiva davant de les decisions.

9.10. Les autoritats públiques han d'assegurar-se que els requisits d'aquestes recomanacions, en concret els que són específics, es comuniquin als encarregats com a part del seu mandat.

C. Disposicions relatives a la recerca i l'educació

9.11. Els Estats membres han de fomentar la recerca independent, interdisciplinària i oberta, inclosa la recerca fonamental —especialment sobre la fiabilitat, l'auditabilitat, la solidesa i la transparència dels sistemes d'IA— i assignar-hi recursos. Quan sigui pertinent, aquesta recerca s'ha de dur a terme mantenint un diàleg amb representants de la societat civil.

9.12. Els Estats membres han de fomentar les iniciatives de codi obert per al disseny i la lliure difusió d'algorismes.

9.13. Els Estats membres han de destinar recursos a l'alfabetització digital multidisciplinària a tots els nivells de l'educació per conscienciar la població sobre l'impacte de l'elaboració de perfils i la IA en els drets fonamentals. Així mateix, han de fomentar la formació professional, fins i tot dels responsables de l'administració i les empreses, sobre els aspectes tècnics i les qüestions socials i de drets humans dels sistemes utilitzats en el context de l'elaboració de perfils. S'han d'oferir especialment cursos interdisciplinaris als plans d'estudis en l'àmbit de l'ensenyament i postgraus per a les professions de TI.

[\[1\]](#) El protocol pel qual es modifica el Conveni 108 (STCE núm. 223) es va obrir a la signatura el 10 d'octubre del 2018 i el conveni modernitzat encara no ha entrat en vigor. D'ara endavant es denominarà «Conveni 108+».